

Alan Thornett: Skottland. Chock och skrämsel mot en ja-röst

[Ur International Viewpoint, 15 september 2014. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Det var som om en jordbävning hade drabbat debatten om Skottland. Chockresultatet i opinionsundersökningen förra helgen sa att ja-kampanjen ledde medan andra visade att de två kampanjerna låg jämsides. Det försatte etablissemang i Westminster i besinningslös panik.

De hade inte ens varit nära att förutse det. För mindre än 1 år sedan hade kampanjen Unionist Better Together [som är mot att Skottland ska avskilja sig] en ledning med 20% och de var ytterst självbelåtna. Nu hade taket rasat in och de stod inför möjligheten av det otänkbara – en röst för ett självständigt Skottland.

Reaktionen har varit anmärkningsvärd. Cameron, Milliband och Clegg släppte allt de hade för händer och begav sig till Skottland för att säga att det trots allt inte var några som helst problem med ”devo-max” [maximalt självstyre, fullständig finansiell autonomi]. Gordon Brown släpades ut för att förkunna detta å allas vägnar. Ännu flera maktbefogenheter, sa han, kunde tillfalla den skotska regeringen om de sa nej till självständighet den 18 september.

Samtidigt lade Downing Street in högsta växeln för att organisera det som kallats en ”chock och skrämsel-kampanj” för att skrämna skottarna att rösta nej – Westminster-elitens vanliga politiska metod. Banker och företag mobiliserades för att göra hotfulla uttalanden med innebörden att självständighet antingen skulle få dem att minska sin verksamhet i Skottland eller höja sina priser.

Royal Bank of Scotland, Lloyds, TSB Bank, Clydesdale och Tesco Bank gjorde samtliga inom loppet av några timmar denna sortens uttalanden. Bank of England backade upp det hela. På samma gång tillkännagav ASDA, John Lewis och Kingfisher (de största återförsäljarna i Storbritannien) att de skulle bli tvungna att höja sina priser om man röstade för självständighet – utan tvivel en åtgärd som svar på nyheten om att en majoritet kvinnor tänkte rösta ja. BBC pressas att förkunna att de är pressade att tillkänna att de kommer att fördubbla licenserna i Skottland.

Mediastationenerna, inklusive BBC, ackompanjerade detta med välbehag och allt möjligt har kastats mot ja-kampanjen. Och det kan mycket väl få effekt på ja-rösterna, det är svårt att säga. Farhågor och hot kan vara effektiva. Å andra sidan kommer troligen en del av nej-sidans taktik att slå tillbaka eftersom den grundar sig på antagandet att folk inte kan tänka igenom konsekvenserna av sina beslut.

Hursomhelst stöder de flesta media nej-kampanjen. Till och med i Skottland är det bara *Sunday Herald* som har stött ja-kampanjen. *The Scotsman* stöder nej-kampanjen, vilket också de skotska upplagorna av *The Express*, *The Star* och *The Daily Mail* gör. *The Sun* intar för närvarande en avvaktande hållning med alternativet att gå över till ja-kampanjen om Murdoch anser det vara viktigt för de framtida försäljningssiffrorna.

Det största problem som nej-sidan har är att ja-kampanjen är en dynamisk gräsrotskampanj som det inte är lätt att slå ner (fjärilar mot en dovt klingande näve som Paul Mason uttrycker det). Kampanjens politiska nivå, och därmed den politiska nivån i Skottland (som redan innan är högre än i England) har gått framåt med stormsteg speciellt under kampanjens senaste period.

Inte heller har debatten grundat sig på nationalism. Det har varit en diskussion om demokrati och demokratiska rättigheter. Den har handlat om den nyliberala politiken och Westminsters (Tories och Labours) roll för denna. Den har handlat om framtiden för ett Skottland fritt från beroendet av England.

Ja-kampanjen har kommit dit den befinner sig mot hela det politiska etablissemang i Westminster

och en beaktansvärd politisk samling. Nej-kampanjen omfattar Labour och allt till höger om dem: Tories, Liberaldemokraterna och UKIP [United Kingdom Independence Party – ett konservativt, invandrarfientligt, EU-skeptiskt parti] tillsammans med DUP [Democratic Unionist Party – ett nordirländskt, nationalistiskt konservativt parti] (och Oranienorden) och BNP [British National Party – ett högerextremt, nationalistiskt och populistiskt parti]. Frånsett Scottish National Party (SNP) är det bara de Gröna som ger ett starkt stöd till ja-sidan i parlamentet.

Nej-sidan inbegriper också George Galloway [medlem i vänstergruppen Respect]. Han deltog som en av två från Unionisterna vid den anmärkningsvärda ungdomsdebatten i Glasgow igår kväll [11/9], den största liknande tilldragelsen någonsin i Skottland – där den andra medlemmen från den sidan i panelen var från Tories. Från ja-kampanjen deltog Patrick Harvie från de Gröna och Nichola Sturgeon från SNP. Det var ett kraftfullt försvar för att ha med 16- och 17-åringar i valen.

George Galloway ställde sig utan omsvep bakom ”chock och skrämsel-kampanjen” och vidarebefordrade entusiastiskt hoten från bankerna och storfinanserna. Han hävdade att det inte fanns någon anledning att oroa sig för nedskärningar och nyliberalism eftersom vi kommer att få en Labour-regering nästa år, som kommer att ändra på allt det. Han åberopade oljemagnater som sa att Nordsjöoljan håller på att ta slut, och bemöttes av Patrick Harvie som sa att Skottlands framtid ligger i förnybar energi.

Opinionsundersökningarna står och väger. Men det går inte att stoppa tillbaka den politiska anden i flaskan, oavsett hur omröstningen går: antingen självständighet eller en mycket jämn omröstning. Valdeltagandet i folkomröstningen ser ut att slå alla rekord, och unga människor har givit ett starkt gensvar på att de får vara med i omröstningen. Den politiska utveckling som har ägt rum är allra starkast i arbetarområdena och bland Labours väljare. Den senaste opinionsundersökningen från TNS (SIFO) visar att stödet för självständighet ökat med 12% bland fattiga väljare. Den största svängningen för självständighet sker bland de som inte röstade alls under de senaste valen i Skottland 2011.

Oavsett resultatet så har den groteskt odemokratiska uppbyggnaden av Förenade kungadömet [Storbritannien och Nordirland] försatts i kaos – speciellt om det blir ett ja. Det är oundvikligt med krav på mer självstyre och demokratiska reformer. Westminster har representerat både Wales och de stora städerna i norra England lika lite som de har representerat Skottland. Saker och ting kan aldrig bli vad de en gång varit. Verksamhet som vanligt är inte ett alternativ. Vi närmar oss partikonferensen men dagordningen har redan förändrats.

I Skottland har de delar av vänstern som har deltagit i den radikala självständighetskampanjen en stor chans att växa och öka sin samhälleliga tyngd. Det finns möjlighet att förhålla sig till ett aldrig tidigare skådat och positivt politiskt samtal som inte kommer att upphöra. Om nej-sidan vinner så kommer diskussionen att fortsätta. Om ja-kampanjen vinner så kommer debatten om en skotsk konstitution omedelbart att inledas.

På samma gång finns det alla chanser och en verklig möjlighet för Skottland att bli självständigt vid omröstningen nästa vecka [artikel skrevs 12/9 – öa]. Chock och skrämsel-metoderna, och hoten från bankerna och storfinanserna, och representanterna för etablissemangen i Westminster, team Westminster, från David Cameron till George Galloway, bör behandlas med det förakt de förtjänar. Ett självständigt och annorlunda Skottland är möjligt, med en mycket starkare vänster.